

Capitolul I. Drept civil

I. Drepturi reale

I. Imobil preluat în mod abuziv de stat. Refuzul persoanei juridice deținătoare a imobilului de a răspunde la notificare. Obligarea de către instanță a unității deținătoare a imobilului la restituire

Legea nr. 10/2001, art. 21, art. 22, art. 25, art. 26

Din moment ce s-a reglementat controlul de legalitate a deciziei sau după caz a dispoziției de respingere a notificării sau a cererii de restituire în natură, la instanțele judecătorești, în virtutea principiului plenitudinii de jurisdicție, este evident că instanța poate să dispună ea însăși, în cadrul acestui control, restituirea în natură a imobilului ce face obiectul litigiului.

În același timp și pentru considerente de identitate de rațiune, în cazul când unitatea deținătoare sau entitatea investită cu soluționarea notificării nu respectă obligația instituită prin art. 25 și art. 26 din Legea nr. 10/2001, de a se pronunța asupra cererii de restituire în natură, obligație dispusă și printr-o hotărâre judecătorească definitivă nesocotită de pârâtă, se impune ca instanța investită să evoce fondul și să aprecieze asupra temeiniciei cererii de restituire în natură, cu judecata căreia a fost sesizată.

Într-un astfel de caz, lipsa răspunsului entității investite cu soluționarea notificării echivalează cu refuzul restituirii imobilului, refuz ce nu poate rămâne necenzurat, pentru că nicio dispoziție legală nu limitează dreptul celui care se consideră neîndreptățit de a se adresa instanței. Dimpotrivă, acesta este consfințit și prin art. 21 alin. (2) din Constituția României care prevede că nicio lege nu poate îngradi exercitarea dreptului oricărei persoane de a se adresa justiției pentru apărare intereselor sale legitime.

*I.C.C.J., Secția civilă și de proprietate intelectuală,
decizia nr. 4092 din 18 iunie 2008*

Prin cererea înregistrată la data de 18 iulie 2006, reclamantul O.H. a chemat în judecată Primăria Municipiului București și Municipiul București prin Primarul General, solicitând obligarea acestora să-i lase în deplină proprietate și liniștită posesie cota de $\frac{1}{2}$ din imobilul situat în București, compus din 3 camere și dependințe, în suprafață utilă de 71,35 mp.

În motivarea cererii, reclamantul a arătat că este proprietarul imobilului solicitat, conform contractului de construire nr. 17/6/1978, a adevărului de punere în posesie nr. 17/1981 și a titlului de proprietate nr. 397/I/1983.

A învederat că bunul a fost dobândit în timpul căsătoriei cu O.E.S. și că, urmare a plecării sale în străinătate, locuința a fost confiscată în mod abuziv în temeiul sentinței penale nr. 711/1987, pronunțată de Trib. Militar București, care nu poate constitui titlu valabil, fiind în contradicție cu Constituția României în vigoare la acel moment, cu Declarația Universală a Drepturilor Omului și Codul civil român.

A mai arătat că cealaltă jumătate a bunului a rămas în posesia soției sale, care a continuat să locuiască în imobil în baza unui contract de închiriere.

Reclamantul a considerat că situația învederată se încadrează în ipoteza textului art. 2 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 10/2001, motiv pentru care, la data de 2 august 2001 a notificat pârâta, solicitând restituirea în natură a bunului de care a fost deposedat, fără a primi vreun răspuns până la data sesizării instanței.

Prin sentința civilă nr. 316 din 2 martie 2007, Trib. București a respins excepția inadmisibilității acțiunii, invocată de pârâtă și, în fond, a admis acțiunea reclamantului.

A fost obligat Municipiul București prin Primarul General să lase reclamantului în deplină proprietate și posesie cota de $\frac{1}{2}$ din imobilul în litigiu.

Tribunalul a reținut că accesul reclamantului la justiție nu poate fi paralizat prin atitudinea de rea-credință manifestată de pârâtă care, și după trecerea unei perioade de peste 2 ani de la pronunțarea unei hotărâri judecătorești împotriva sa, nu a soluționat notificarea reclamantului prin care acesta solicită restituirea cotei părți din imobilul ce i-a fost preluat de stat.

Constatănd că titlul de care se prevalează pârâtul este contrar Constituției României din anul 1965 și art. 480, art. 481 C. civ., ca și art. 17 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, s-a reținut ca abuzivă preluarea bunului în temeiul Decretului nr. 223/1974.

Ca urmare, în considerarea art. 2 alin. (2) din Legea nr. 10/2001 și în temeiul art. 480 C. civ., acțiunea reclamantului a fost admisă.

Dispozițiile acestei hotărâri judecătorești au fost confirmate prin decizia civilă nr. 275/A din 9 noiembrie 2007 a C.A. București, instanța care a respins ca nefondat apelul declarat de pârât.

S-a reținut că primirea acțiunii de restituire în natură a bunului direct la instanță, este consecința conduitei culpabile, chiar abuzive a pârâtului, care atât în pofida obligației ce-i revenea în conformitate cu prevederile art. 25 alin. (1) din Legea nr. 10/2001, cât și a celei expres stabilite în sarcina sa printr-o hotărâre judecătorească, a rămas în pasivitate până în prezent, neemițând decizia/dispoziția motivată pe care era obligat să o pronunțe.

O astfel de conduită a fost apreciată ca un refuz de restituire în natură a bunului, act de dispoziție nefavorabil persoanei îndreptățite, situație față de care trebuie să i se recunoască acesteia dreptul de a i se analiza în justiție temeinicia cererii prin care a fost declanșată procedura specială reglementată prin Legea nr. 10/2001.

Instanța de apel a reținut că, în raport de natura juridică a acțiunii, astfel cum a fost reținută mai sus, valoarea imobilului nu constituie un aspect relevant pentru determinarea instanței competente material să judece cauza, în speță fiind incidente prevederile art. 26 alin. (3) din Legea nr. 10/2001 care stabilesc competența soluționării unor atari pricini în favoarea tribunalului, fără a face vreo distincție cu referire la valoarea bunului.

Împotriva acestei hotărâri a declarat recurs pârâtul Municipiul București prin Primarul General, criticând-o pentru nelegalitate, susțineri ce au fost încadrate în prevederile art. 304 pct. 9 C. proc. civ.

În dezvoltarea acestui motiv de recurs, s-a susținut că instanțele au interpretat greșit dispozițiile Legii nr. 10/2001, care au fost raportate la prevederile art. 480 C. civ., sens în care ar fi trebuit să lămurească cadrul procesual prin determinarea exactă a temeiului juridic al cererii dedusă judecătii.

În cazul în care s-ar fi reținut că cererea introductivă se constituie într-o acțiune de drept comun, ar fi trebuit să se constate că aceasta a fost soluționată de o instanță incompetentă material, valoarea obiectului bunului situându-se sub plafonul valoric de 5 miliarde ROL prevăzut de art. 2 alin. (1) lit. b) C. proc. civ.

În situația aprecierii cererii ca fiind supusă jurisdicției Legii nr. 10/2001, s-a susținut că, în conformitate cu dispozițiile art. 22 din acest act normativ, unitatea deținătoare este instituția abilitată să se

pronunțe asupra acesteia și nu instanțele judecătorești. Doar dispoziția emisă de unitatea deținătoare poate fi cenzurată de către instanța de judecată în condițiile art. 26 alin. (3) din Legea nr. 10/2001, caz în care, în speță, instanța ar fi putut doar să oblige pârâul să emită actul administrativ menționat și nu să soluționeze notificarea.

Recursul este nefondat în sensul considerațiilor ce succed.

Potrivit art. 129 alin. (6) C. proc. civ. „în toate cazurile, judecătorii hotărăsc numai asupra obiectului cererii deduse judecătii”, principiu de drept procesual, care în speță a fost respectat pe deplin de instanțele investite cu soluționarea acțiunii reclamantului și care a fost întemeiată, *expressis verbis*, pe dispozițiile Legii nr. 10/2001, modificată prin Legea nr. 247/2005 și a urmărit restituirea bunului în natură.

Determinant în calificarea cererii deduse în justiție nu este titlatura atribuită de parte acesteia, ci obiectul și scopul pretențiilor, conținut al acesteia și care, în speță constă în apropierea bunului litigios, preluat în mod abuziv de stat și refuzat a fi restituit de pârâtă pe calea aleasă de reclamant prin declanșarea procedurii reglementate de Legea nr. 10/2001, aspect corect dezlegat de cele două instanțe.

Reținând incidența actului normativ special de reparație, temeinic s-a conchis în sensul irelevanței criteriului valoric în determinarea competenței materiale de soluționare a pricinii, care potrivit art. 26 alin. (3) din Legea nr. 10/2001, revine fără distincția arătată în recurs, tribunalului.

Sunt de asemenea nefondate și criticile privind substituirea instanțelor judecătorești în atribuțiile unității administrative, aspect legal soluționat de instanțe.

În adevăr, potrivit art. 21 alin. (1) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, republicată „imobilele – terenuri și construcții – preluate în mod abuziv, indiferent de destinație, care sunt deținute la data intrării în vigoare a acestei legi de o regie autonomă sau de orice altă persoană juridică de drept public, vor fi restituite persoanei îndreptățite, în natură, prin decizie sau, după caz, prin dispoziție motivată a organelor de conducere ale unității deținătoare”.

În legătură cu aducerea la îndeplinire a acestei dispoziții, prin art. 22 alin. (1) din aceeași lege se prevede că „persoana îndreptățită va notifica... persoana juridică deținătoare, solicitând restituirea în natură a imobilului”, iar prin dispozițiile art. 26 alin. (3) din legea menționată s-a precizat că „decizia sau, după caz, dispoziția motivată de respingere a notificării sau a cererii de restituire în natură poate fi

atacată, de persoana care se pretinde îndreptățită la secția civilă a tribunalului...”.

Or, din moment ce s-a reglementat controlul de legalitate a actului administrativ menționat la instanțele judecătorești, în virtutea principiului plenitudinii de jurisdicție, este evident că instanța poate să dispună ea însăși, în cadrul acestuia, restituirea în natură a imobilului ce face obiectul litigiului.

În același timp și pentru considerente de identitate de rațiune, în cazul când unitatea deținătoare sau entitatea investită cu soluționarea notificării nu respectă obligația instituită prin art. 25 și art. 26 din Legea nr. 10/2001, cazul în speță, de a se pronunța asupra cererii de restituire în natură, obligație dispusă și printr-o hotărâre judecătorească definitivă nesocotită de pârâtă, se impune, de asemenea, ca instanța investită să evoce fondul și să aprecieze asupra temeiniciei cererii de restituire în natură, cu judecata căreia a fost sesizată.

Într-un astfel de caz, lipsa răspunsului entității investite cu soluționarea notificării echivalează cu refuzul restituirii imobilului, atitudine ce nu poate rămâne necenzurat, pentru că nicio dispoziție legală nu limitează dreptul celui care se consideră neîndreptățit de a se adresa instanței. Dimpotrivă, acesta este consfințit și prin art. 21 alin. (2) din Constituția României, care prevede că nicio lege nu poate îngradi exercitarea dreptului oricărei persoane de a se adresa justiției pentru apărare intereselor sale legitime.

Față de cele ce preced, în temeiul art. 312 C. proc. civ. recursul a fost respins ca nefondat.

2. Notificare formulată în temeiul Legii nr. 10/2001. Obligația unității notificate de a soluționa cererea persoanei îndreptățite, în baza actelor doveditoare depuse

Legea nr. 10/2001, art. 25
Normele metodologice de aplicare a
Legii nr. 10/2001, art. 22 pct. 3

Potrivit art. 25 din Legea nr. 10/2001 republicată, unitatea căreia i s-a adresat notificarea este obligată să o soluționeze în termen de 60 de zile de la depunerea acesteia sau, după caz, a actelor doveditoare, urmând ca, pe baza analizei acestora, să accepte sau să refuze acordarea de măsuri reparatorii pentru imobilul în litigiu.

Nu există niciun temei legal pentru care, considerând că actele depuse de persoana îndreptățită nu sunt adecvate sau suficiente, unitatea respectivă să refuze „sine die” soluționarea notificării și eventualul control ulterior al instanței de judecată cu privire la temeinicia și legalitatea dispoziției sau deciziei emise.

Prin urmare, chiar în situația nedepunerii de către persoana îndreptățită a tuturor actelor considerate necesare de către unitatea notificată, soluția instanței, de obligare a acesteia din urma la emiterea unei decizii sau dispoziții motivate, este în concordanță cu legea.

*I.C.C.J., Secția civilă și de proprietate intelectuală,
decizia nr. 267 din 18 ianuarie 2008*

Prin sentința civilă nr. 20990 din 14 noiembrie 2002, Judecătoria Timișoara a respins acțiunea formulată de reclamanta C.F.D., împotriva părților. Consiliul Local al Municipiului Timișoara și Prefectura județului Timiș.

Instanța a reținut că reclamanta a depus la Prefectura județului Timiș cerere în baza Legii nr. 10/2001, urmând ca aceasta să fie soluționată pe cale administrativă. În atare situație, cererea adresată instanței, de restituire a imobilului din Timișoara este inadmisibilă.

Prin decizia civilă nr. 643 din 9 mai 2003, Trib. Timiș, secția civilă a respins ca nefondat apelul declarat de reclamantă considerând, pentru aceleași argumente ca și prima instanță, că acțiunea promovată de reclamantă este inadmisibilă.

Prin decizia civilă nr. 3759 din 10 noiembrie 2003, C.A. Timișoara, Secția civilă a admis recursul declarat de reclamantă împotriva deciziei, a casat decizia și a trimis cauza spre rejudecarea apelului la C.A. Timișoara.

Prin decizia civilă nr. 42 din 28 ianuarie 2004, C.A. Timișoara, secția civilă, a admis apelul, a anulat sentința Judecătoriei Timișoara, a admis acțiunea și, evocând fondul, a constatat că imobilul în litigiu a trecut în mod abuziv în proprietatea statului de la antecesorul reclamantei. A constatat că reclamanta are calitatea de persoană îndreptățită la măsuri reparatorii în sensul art. 4 alin. (2) din Legea nr. 10/2001 și l-a obligat pe Primarul Municipiului Timișoara, ca reprezentant al Consiliului Timișoara, să emită decizie motivată, care să conțină oferta de restituire în natură sau prin echivalent corespunzătoare valorii imobilului.

Prin decizia nr. 473 din 18 ianuarie 2006, I.C.C.J., secția civilă și de proprietate intelectuală a admis recursul declarat de Primarul Municipiului Timișoara și Consiliul local Timișoara, a casat decizia C.A. Timișoara, decizia din 9 mai 2003 a Trib. Timiș și sentința Judecătorei Timișoara și a trimis cauza spre soluționare la Trib. Timiș, ca instanță de fond.

Pentru a decide astfel, Înalta Curte a avut în vedere următoarele considerente:

Legea nr. 10/2001, intrată în vigoare la 14 februarie 2001, are o aplicație generală în materia reparării daunelor produse prin preluarea abuzivă a unor bunuri nemişcătoare, pentru că art. 2 din lege acoperă în concepția legiuitorului sfera tuturor modalităților de preluare abuzivă a imobilelor.

Instanțele au soluționat cauza cu neobservarea normelor legale care reglementează competența lor după materie.

În cauza dedusă judecării se pune în discuție situația în care lipsește răspunsul persoanei juridice notificate, care fie din neglijență fie din rea-voință refuză să răspundă la notificarea adresată de persoana îndreptățită.

Fie că persoana juridică răspunde printr-o decizie sau dispoziție motivată, fie refuză nejustificat să răspundă la notificare, demersului judiciar al persoanei îndreptățite trebuie să i se dea o rezolvare unitară, atât din punct de vedere al judecării de fond, cât și din cel al competenței materiale, astfel că în ambele situații competența aparține în primă instanță tribunalului în a cărui circumscripție se află sediul unității deținătoare, sau după caz, al entității investite cu soluționarea notificării, conform art. 26 alin. (3) din Legea nr. 10/2001.

Rejudecând cauza în fond după casare, Trib. Timiș, Secția civilă prin sentința nr. 3130 din 28 noiembrie 2006, a admis în parte acțiunea și a obligat Primarul Municipiului Timișoara la emiterea unei decizii pentru imobilul situat în Timișoara, respingând în rest solicitările reclamantei și admitând excepția lipsei calității procesuale pasive a instituției Prefectului județului Timiș.

Tribunalul nu s-a pronunțat asupra cererii reclamantei de restituire în natură a imobilului, considerând că procedura administrativă este obligatorie și că instanța de judecată nu se poate substitui Primarului Municipiului Timișoara.

Prin decizia civilă nr. 224 din 18 aprilie 2007, C.A. Timișoara, Secția civilă a admis apelul declarat de pârât împotriva sentinței, pe care a schimbat-o în tot, respingând acțiunea formulată de reclamantă.

Pentru a pronunța această decizie, C.A. a reținut următoarele:

Din probatoriul administrat, rezultă că dosarul administrativ nr. 1929 din 13 martie 2001 este incomplet, aspect necontestat chiar de către reclamantă. Deși reclamantei i s-au solicitat în mai multe rânduri anumite înscrisuri în original sau în copie legalizată, aceasta nu s-a conformat, astfel încât și în prezent de la dosarul administrativ lipsește cartea funciară la zi și în original.

Conform dispozițiilor art. 2.4 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 10/2001, notificatoarei îi revine obligația să facă dovada proprietății și a calității de persoană îndreptățită, fără aceste înscrisuri doveditoare, Comisia de aplicare a Legii nr. 10/2001 fiind în imposibilitate de a soluționa notificarea petentei.

Împotriva deciziei a declarat recurs reclamanta, criticând-o pentru nelegalitate și invocând prevederile art. 304. pct. 9 C. proc. civ.

Analizând decizia atacată, Înalta Curte a constatat că aceasta este nelegală, pentru următoarele considerente:

Reclamanta a înregistrat la Primăria Municipiului Timișoara o notificare întemeiată pe dispozițiile Legii nr. 10/2001, precum și înscrisurile pe care le consideră relevante în ceea ce privește pretențiile referitoare la imobilul din Timișoara.

Potrivit art. 25 din Legea nr. 10/2001 republicată, pârâtul este obligat să soluționeze notificarea în termen de 60 de zile de la depunerea acesteia sau, după caz, a înscrisurilor doveditoare, urmând ca pe baza analizei acestor acte să accepte sau să refuze acordarea de măsuri reparatorii pentru imobilul în litigiu.

Nu există niciun temei legal pentru care, considerând că actele depuse de reclamantă nu sunt adecvate sau suficiente, pârâtul să refuze *sine die* soluționarea notificării și eventualul control ulterior al instanței de judecată cu privire la temeinicia și legalitatea dispoziției sau deciziei emise.

Prin urmare, chiar în situația de fapt reținută de curtea de apel – aceea a nedepunerii de către reclamantă a tuturor actelor considerate necesare de către pârât – soluția de obligare a acestuia la emiterea unei decizii sau dispoziții motivate pronunțată de tribunal, era în concordanță cu legea.

Pentru considerentele arătate, Înalta Curte a constatat că dispozițiile art. 108 alin. (4) C. proc. civ. au fost greșit aplicate în cauză și în baza art. 312 și art. 304 pct. 9 C. proc. civ., a admis recursul, a modificat decizia și a respins apelul declarat de pârât împotriva sentinței, ca nefondat.

3. Imobil preluat în mod abuziv de stat. Refuzul persoanei juridice deținătoare a imobilului de a răspunde notificării

Legea nr. 10/2001, art. 25 alin. (1)
Convenția Europeană a Drepturilor
și Libertăților Fundamentale, art. 6

Refuzul persoanei juridice notificate de a soluționa cererea de restituire nu poate fi apreciat ca un impediment legal pentru titularul notificării de a se adresa instanței de judecată în vederea valorificării drepturilor recunoscute de legea specială de reparație, sub pretextul inadmisibilității (prematurității) cererii de chemare în judecată. O asemenea interpretare contravine spiritului legii și principiului liberului acces la justiție consacrat de art. 21 din Constituție și de art. 6 din Convenția drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Această concluzie este impusă și de faptul că obligația prevăzută de art. 25 alin. (1) din Legea nr. 10/2001 nu este una potestativă, lăsată de legiuitor la latitudinea arbitrară, discreționară a entității notificate.

*I.C.C.J., Secția civilă și de proprietate intelectuală,
decizia nr. 3838 din 11 iunie 2008.*

Reclamantul M.R.F. a chemat în judecată pârâtul Municipiul București, solicitând obligarea acestuia la restituirea terenului situat în București, preluat abuziv prin două decrete de exproprierie din patrimoniul autoarei M.G.E., al cărei succesor cu titlu universal este și obligarea lui la plata de despăgubiri pentru perioada în care a fost lipsit de folosința imobilului. S-a susținut că această situație s-a datorat culpei pârâtului, care nu a răspuns notificării formulate în baza Legii nr. 10/2001.

Tribunalul București, Secția a III-a civilă, prin sentința civilă nr. 144 din 24 ianuarie 2007, a respins cererea de chemare în judecată, cu motivarea că terenul în suprafață de 350 m.p., expropriat prin Decretele nr. 55/1981 și nr. 43/1984, nu este liber, astfel încât nu poate fi restituit în natură, reclamantul urmând a primi despăgubiri în conformitate cu procedura instituită prin Legea nr. 247/2005.

Împotriva sentinței a declarat apel reclamantul.

Prin decizia civilă nr. 496 din 4 iulie 2007, C.A. București, secția a IV-a civilă, a admis apelul, a schimbat sentința și a admis în parte acțiunea, constatând dreptul reclamantului la măsuri reparatorii în

echivalent în limita terenului în suprafață de 211 m.p., expropriat potrivit Decretului nr. 43/1994. Instanța a dispus obligarea pârâtului de a se conforma dispozițiilor art. 16 alin. (2) din Legea nr. 247, Titlul VII și a respins ca neîntemeiată cererea având ca obiect despăgubiri pentru lipsa de folosință a terenului.

Instanța de apel a reținut că reclamantul are calitate de persoană îndreptățită pentru terenul expropriat pe numele lui M.G., în suprafață de 211 m.p., diferența fiind expropriată din patrimoniul lui M.E. Cei doi proprietari sunt persoane diferite, iar reclamantul a cumpărat numai drepturile succesoriale ale moștenitorilor lui M.G.

Terenul nu poate fi restituit în natură, deoarece zona în care s-a aflat a fost total restructurată, conform expertizei efectuate în cauză. Deși reclamantul a cerut numai restituirea în natură a terenului, indicarea ca temei al cererii a Legii nr. 10/2001 obligă instanța la stabilirea subsidiară a despăgubirilor, pentru a face astfel efectiv dreptul ce poate fi valorificat în baza legii menționate, despăgubirile ce urmează a fi acordate conform dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 247/2005 Titlul VII.

Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recurs ambele părți.

În motivarea recursului întemeiat pe dispozițiile art. 304 pct. 6 și pct. 9 C. proc. civ., reclamantul arată că a solicitat retrocedarea în natură, iar instanța s-a pronunțat cu privire la despăgubiri, deci a acordat altceva decât s-a cerut.

Cu privire la cererea de restituire în natură, reclamantul arată că din raportul de expertiză rezultă că cea mai mare parte a terenului este liberă, fiind ocupată fără titlu de o persoană, restul este ocupat de o parcare și de garaje și că singura parte ce nu s-ar putea retroceda este cea ocupată de alea R.

Pârâtul, Municipiul București prin Primarul General a criticat decizia ca fiind nelegală, în raport cu cazul de modificare prevăzut de art. 304 pct. 9 C. proc. civ., în dezvoltarea căruia a invocat excepția inadmisibilității acțiunii, cu motivarea că imobilele preluate abuziv de stat se restituie în natură sau echivalent prin dispoziția motivată a primarilor, urmare a procedurii prealabile prevăzute de art. 21 și urm din Legea nr. 10/2001, persoana îndreptățită având calea acțiunii în justiție, sub forma contestației, doar împotriva dispoziției administrative.

A doua critică formulată de pârât este comună cu unul dintre motivele invocate de reclamant și vizează împrejurarea că reclamantul a solicitat restituirea în natură a imobilului și nu constatarea existenței dreptului la măsuri reparatorii prin echivalent.

Examinând cu prioritate motivul de ordine publică invocat prin recursul Municipiului București, Curtea a constatat că acesta este neîntemeiat.

Unitatea administrativ teritorială chemată în judecată a fost notificată în termenul prevăzut de Legea nr. 10/2001, neconformându-se obligației cu caracter civil prevăzută de art. 25 alin. (1) în termenul prescris de acest text, împrejurare stabilită cu putere de lucru judecat într-un litigiu anterior purtat între aceleași părți, finalizat prin decizia civilă nr. 1768 din 22 septembrie 2004 a C.A. București, potrivit căreia Primatul General al Municipiului București a fost obligat să răspundă notificării adresate de reclamant, constatându-se că „lipsa răspunsului prejudiciază persoana îndreptățită, punând-o în imposibilitate de a finaliza procedura administrativă”.

Refuzul persoanei juridice notificate de a soluționa cererea de restituire nu poate fi apreciat ca un impediment legal pentru titularul notificării de a se adresa instanței de judecată în vederea valorificării drepturilor recunoscute de legea specială de reparație, sub pretextul inadmisibilității (prematurității) cererii de chemare în judecată, o asemenea interpretare contravenind atât spiritului legii analizate, cât și principiului liberului acces la justiție consacrat de art. 21 din Constituție și de art. 6 din Convenția Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Această concluzie este impusă și de faptul că obligația prevăzută de art. 25 alin. (1) din Legea nr. 10/2001 nu este una potestativă, lăsată de legiuitor la latitudinea arbitrară, discreționară, a entității notificate.

Cel de-al doilea motiv susținut în recursul declarat de pârât a fost examinat împreună cu critica similară invocată de reclamant.

Regula de drept procesual potrivit căreia instanțele sunt ținute să se pronunțe numai asupra obiectului cererii deduse judecătii este prevăzută cu caracter general de dispozițiile art. 129 alin. (6) C. proc. civ., fiind particularizată pentru faza procesuală a apelului în art. 295 alin. (1) C. proc. civ.: „Instanța de apel va verifica, în limitele cererii de apel, stabilirea situației de fapt și aplicarea legii de către prima instanță. Motivele de ordine publică pot fi invocate și din oficiu”.

Având în vedere limitele caracterului devolutiv al apelului impuse de principiul *tantum devolutum quantum appellatum*, instanța trebuia să aibă în vedere criticile formulate de reclamant în cuprinsul cererii de apel. Acestea vizau nelegalitatea și netemeinicia hotărârii primei instanțe, reclamantul contestând aprecierea tribunalului în sensul că terenul solicitat ar fi ocupat și arătând că „situația imobilului nu se

încadrează în niciuna din ipotezele prevăzute de lege pentru care nu s-ar putea retroceda în natură”.

Instanța anterioară a admis apelul și a schimbat hotărârea pronunțată în primă instanță, în baza unui motiv care nu a făcut obiectul cererii de apel, dispunând obligarea pârâtului de a se conforma dispozițiilor art. 16 alin. (2) din titlul VII al Legii nr. 247/2005.

Dacă instanța aprecia că motivul în baza căruia a schimbat sentința este unul de ordine publică, era obligată să-l pună în discuția părților, conform dispozițiilor procedurale privind dreptul la apărare și contradictorialitatea dezbaterilor, forme de procedură prevăzute sub sancțiunea nulității de art. 105 alin. (2) C. proc. civ.

Nesocotirea de către instanță a acestei obligații, face aplicabil motivul de recurs prevăzut de art. 304 pct. 5 C. proc. civ.

Potrivit dispozițiilor art. 312 alin. (3) C. proc. civ., ipoteza prevăzută de art. 304 pct. 5 impune soluția casării hotărârii atacate, iar conform art. 313 C. proc. civ., Curtea a admis cererile de recurs, a casat decizia și a trimis cauza spre rejudecare la aceeași instanță.

Cu ocazia rejudecării, instanța de apel va avea în vedere și celelalte susțineri făcute de reclamant, privind încălcarea dispozițiilor art. 296 teza a II-a C. proc. civ., critică justificată de faptul că prin considerentele primei instanțe s-a reținut că acesta este îndreptătit la măsuri reparatorii în echivalent pentru întreg terenul, expropriat prin Decretele nr. 55/1981 și nr. 43/1984. Va fi verificat și motivul referitor la posibilitatea, din perspectiva art. 11 alin. (1)-(4) din Legea nr. 10/2001, unei restituiri în natură a terenului.

4. Imobil intrat în proprietatea statului în baza Decretului nr. 223/1974 cu plata unei despăgubiri. Preluare abuzivă. Dovada calității de persoană îndreptățită. Completarea probatoriului în etapa judiciară a soluționării notificării depuse în temeiul Legii nr. 10/2001

Legea nr. 10/2001, art. 23

Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 10/2001

Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 17 alin. (1)-(2)

Constituție, art. 21

1. Conform art. 1.4.B din H.G. nr. 498/2003 modificat prin noile Norme metodologice de aplicare a Legii nr. 10/2001, aprobate prin H.G. nr. 250/2007, cu privire la Decretul nr. 223/1974 privind

reglementarea situației unor bunuri, se consideră că preluarea a fost abuzivă atât în cazul trecerii imobilului fără plată în proprietatea statului cu titlu de sancțiune pentru cei care au plecat fraudulos din țară sau care, fiind plecați în străinătate, nu s-au înapoiat la expirarea termenului stabilit pentru înapoierea în țară, cât și situația în care persoana a făcut cerere de plecare definitivă din țară și a înstrăinat în mod obligatoriu locuința sa către stat.

Faptul că s-a plătit o despăgubire la momentul preluării de către stat nu înseamnă că preluarea a fost legală, întrucât cei cărora li se aplicau dispozițiile decretului erau obligați să înstrăineze bunul în schimbul unei sume stabilite de stat în mod discreționar și abuziv. Nu s-ar putea vorbi de o înstrăinare liber consimțită, ci de o adevărată vânzare silită, cu consecința încălcării unor principii esențiale de vreme ce era desemnat drept unic cumpărător statul român iar prețul era stabilit de către acesta, plafonat la un nivel mult inferior valorii reale a bunului.

2. Conform art. 23 din Legea nr. 10/2001, înscrisurile doveditoare ale dreptului de proprietate pot fi depuse până la data soluționării notificării.

Expresia „*soluționarea notificării*” trebuie înțeleasă în sensul că vizează rezolvarea acesteia în oricare din cele două etape – administrativă, înaintea persoanei juridice notificate sau judiciară – prin hotărâre irevocabilă a instanței de judecată.

Nicio prevedere a Legii nr. 10/2001 nu interzice completarea probatoriului în etapa judiciară. A considera altfel, ar însemna a aduce atingere principiului liberului acces la justiție consacrat de art. 21 din Constituție.

Rolul instanței nu se poate rezuma la verificarea probelor administrate în fața persoanei juridice notificate, pentru că ar fi contrar principiului aflării adevărului și buneii înfăptuirii a justiției.

*I.C.C.J., Secția civilă și de proprietate intelectuală,
decizia nr. 7647 din 2 decembrie 2008*

Reclamanții S.P. și S.A.M. au chemat în judecată Primăria municipiului Timișoara și Primarul municipiului Timișoara, solicitând anularea dispoziției nr. 1045/2007 emisă de acesta și obligarea părților la măsuri reparatorii prin echivalent sub forma titlurilor de despăgubire.

Prin sentința civilă nr. 2307 din 7 noiembrie 2007 Trib. Timiș, Secția civilă a admis contestația și a anulat dispoziția nr. 1045/2007 emisă de Primarul municipiului Timișoara, care a fost obligat să solu-

ționeze notificarea în raport de art. 10 din Legea nr. 10/2001, cu observarea și a art. 12 din lege, respectiv să emită o nouă dispoziție motivată în baza art. 25 în corelație cu art. 26 din aceeași lege, constatând că reclamanții legitimează vocația la măsuri reparatorii conform actului normativ menționat.

Prima instanță a reținut că reclamanții au calitatea de moștenitori ai defunctului F.A.I.I., iar împrejurarea că în cartea funciară figurează ca proprietar numitul F.A., fără vreo referire la celelalte două prenume ale acestuia, nu poate fi reținută ca un impediment la constatarea calității lor de persoane beneficiare ale dispozițiilor legii reparatorii.

Prin decizia nr. 90/R din 14 aprilie 2008, C.A. Timișoara, Secția civilă, a respins apelul declarat de Primarul municipiului Timișoara.

Instanța de apel a arătat că practica judiciară a fost constantă în a considera că preluarea de către stat a imobilelor în baza Decretului nr. 223/1974 este o preluare abuzivă, iar dispozițiile art. 1.4.B din H.G. nr. 498/2003 au fost considerate nelegale întrucât adăugau la lege o excepție pe care textul însuși nu o prevedea.

În mod corect a reținut prima instanță că reclamanții sunt persoane îndreptățite la măsurile reparatorii ale Legii nr. 10/2001.

Primarul municipiului Timișoara a declarat recurs, întemeiat în drept pe dispozițiile art. 304 pct. 8 și pct. 9 C. proc. civ., criticile vizând următoarele aspecte:

În mod greșit au reținut ambele instanțe că reclamanții sunt persoane îndreptățite la măsuri reparatorii în temeiul Legii nr. 10/2001 întrucât solicitanții nu au făcut dovada acestei calități și a dreptului de proprietate invocat.

Cota de 24/48 din imobil a trecut în proprietatea Statului Român cu titlu de cumpărare de la numitul F.A. Prin Decizia nr. 87/1979 emisă în baza Decretului nr. 223/1974 numitul F.A. a primit suma de 1407 lei, reprezentând contravaloarea construcțiilor trecute în proprietatea statului.

Numele fostului proprietar apare înscris în CF ca F.A., iar în certificatul de calitate de moștenitor nr. 166/2002 apare înscris ca F.A.I.I., această neconcordanță nefiind rectificată până la data soluționării notificării.

Față de dispozițiile art. 1.4.B din H.G. nr. 498/2003, preluarea cotei de 24/48 nu s-a făcut în mod abuziv iar reclamanții nu au făcut dovada calității de persoane îndreptățite și a dreptului de proprietate invocat, dosarul nefiind completat până la data soluționării notificării.

Recursul este neîntemeiat în sensul considerațiilor ce succed.

Este necontestat faptul că imobilul pentru care s-au solicitat măsuri reparatorii a fost preluat de stat în temeiul dispozițiilor Decretului nr. 223/1974, cu plată. Or, la acea dată era în vigoare Constituția din 1965, care, prin art. 36, ocrotea dreptul de proprietate personală.

Potrivit acestui text, „dreptul de proprietate personală este ocrotit de lege. Pot constitui obiect al dreptului de proprietate personală veniturile și economiile provenite din muncă, casa de locuit, gospodăria de pe lângă ea și terenul pe care ele se află, precum și bunurile de uz și confort personal”.

Decretul nr. 223/1974 prevedea în art. 1 că în Republica Socialistă România construcțiile și terenurile pot fi deținute în proprietate de către persoanele fizice numai dacă au domiciliul în țară. Potrivit art. 2, persoanele care au făcut cerere de plecare definitivă din țară sunt obligate să înstrăineze, până la data plecării, construcțiile aflate în proprietatea lor în Republica Socialistă România. Înstrăinarea se va face către stat, care va prelua aceste bunuri, plata stabilindu-se potrivit prevederilor art. 56 alin. (2) din Legea nr. 4/1973 privind dezvoltarea construcției de locuințe, vânzarea de locuințe din fondul de stat către populație și construirea de case de odihnă proprietate personală. Construcțiile aparținând persoanelor care au plecat în mod fraudulos din țară sau care, fiind plecate în străinătate, nu s-au înapoiat la expirarea termenului stabilit pentru înapoierea în țară, trec fără plată în proprietatea statului. Terenurile aferente construcțiilor prevăzute la alineatele precedente trec în proprietatea statului în condițiile art. 13 din Legea cu privire la fondul funciar.

În aceste condiții, nu se poate susține că decretul respecta prevederile constituționale enunțate.

Mai mult, anterior adoptării Decretului nr. 223/1974, România ratificase Declarația Universală a Drepturilor Omului din 10 decembrie 1948 care, în art. 17 alin. (1) și (2) prevede că orice persoană are dreptul la proprietate, atât singur cât și în asociație cu alții și nimeni nu poate fi lipsit arbitrar de proprietatea sa. Pe de altă parte art. 13 al aceluiași document consacră dreptul oricărei persoane de a circula liber, inclusiv de a-și părăsi propria țară.

Așadar, faptul că s-a plătit o despăgubire la momentul preluării de către stat nu înseamnă că preluarea a fost legală, întrucât cei cărora li se aplicau dispozițiile decretului erau obligați să înstrăineze bunul în schimbul unei sume stabilite de stat în mod discreționar. Nu s-ar putea vorbi de o înstrăinare liber consimțită, ci de o adevărată vânzare silită, cu consecința încălcării unor principii esențiale de vreme ce era desemnat drept unic cumpărător statul român.

Trimiterea pe care o face recurentul la norma înscrisă în H.G. nr. 498/2003 nu este de natură să justifice punctul său de vedere în ce privește legalitatea titlului statului. Hotărârea Guvernului conține norme metodologice de aplicare a Legii nr. 10/2001 și are o forță juridică inferioară celei a actului normativ în a cărui aplicare a fost dată.

Or, potrivit art. 2 lit. h) din Legea nr. 10/2001, sunt imobile preluate abuziv orice alte imobile preluate de stat cu titlu valabil, astfel cum este definit la art. 6 alin. (1) din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia. În temeiul art. 6 alin. (1), fac parte din domeniul public sau privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale și bunurile dobândite de stat în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, dacă au intrat în proprietatea statului în temeiul unui titlu valabil, cu respectarea Constituției, a tratatelor internaționale la care România era parte și a legilor în vigoare la data preluării lor de către stat. Constituția din 1965, garantând proprietatea particulară, a fost încălcată prin Decretul nr. 223/1974 care lipsea persoana fizică de dreptul său de proprietate în schimbul liberei circulații.

De altfel, prin noile Norme metodologice de aplicare a Legii nr. 10/2001, aprobate prin H.G. nr. 250/2007 a fost modificat și art. 1.4.B.

Conform acestui text, în noua sa formulare cu privire la Decretul nr. 223/1974 privind reglementarea situației unor bunuri urmează a se considera că preluarea a fost abuzivă atât în cazul trecerii imobilului fără plată în proprietatea statului cu titlu de sancțiune pentru cei care au plecat fraudulos din țară sau care, fiind plecați în străinătate, nu s-au înapoiat la expirarea termenului stabilit pentru înapoierea în țară, cât și cazul în care persoana a făcut cerere de plecare definitivă din țară și a înstrăinat în mod obligatoriu locuința sa către stat.

Nu este întemeiată nici critica privitoare la faptul că reclamantul nu au făcut dovada calității de persoane îndreptățite la măsuri reparatorii și a dreptului de proprietate invocat, probă care – se susține – ar fi trebuit administrată doar în etapa administrativă de soluționare a notificării.

Conform art. 23 din Legea nr. 10/2001, actele doveditoare ale dreptului de proprietate ori, după caz, ale calității de asociat sau acționar al persoanei juridice, precum și, în cazul moștenitorilor, cele care atestă această calitate și, după caz, înscrisurile care descriu construcția demolată și orice alte dovezi necesare evaluării pretențiilor de restituire decurgând din această lege, pot fi depuse până la data soluționării notificării.

Expresia „soluționarea notificării” trebuie înțeleasă în sensul că vizează rezolvarea acesteia în oricare din cele două etape – administrativă, înaintea persoanei juridice notificate sau judiciară – prin hotărâre irevocabilă a instanței de judecată.

Nicio prevedere a Legii nr. 10/2001 nu interzice completarea probatoriului în etapa judiciară. A considera altfel, ar însemna a aduce atingere principiului liberului acces la justiție consacrat de art. 21 din Constituție.

Rolul instanței nu se poate rezuma la verificarea probelor administrate în fața persoanei juridice notificate, pentru că ar fi contrar principiului aflării adevărului pentru o bună înfăptuire a justiției. Singura sancțiune prevăzută de lege, care atrage pierderea dreptului persoanei îndreptățite de a solicita în justiție măsuri reparatorii sau prin echivalent, este cea prevăzută de art. 22 alin. (5) pentru nerespectarea termenului de trimitere a notificării.

Având în vedere cele mai sus arătate, în temeiul art. 312 alin. (1) C. proc. civ. recursul a fost respins ca nefondat.

5. Contestație împotriva deciziei/dispoziției primarului prin care s-a respins cererea de restituire în natură a unui imobil preluat în mod abuziv de stat. Imposibilitatea restituirii în natură. Stabilirea unei obligații alternative în legătură cu măsurile reparatorii prin echivalent convenite persoanei îndreptățite

Legea nr. 10/2001, art. 1 alin. (2), art. 26

Stabilirea unei obligații alternative în legătură cu măsurile reparatorii prin echivalent, convenite persoanei îndreptățite, nu încalcă dispozițiile legale în materie și are drept scop tocmai evitarea pronunțării unei hotărâri, a cărei executare să fie imposibil de realizat.

Astfel, pentru ipoteza în care entitatea obligată la restituire nu poate identifica în patrimoniul său bunuri pe care să le ofere în compensare, hotărârea nu va fi lipsită de eficiență juridică, subzistând obligația de stabilire și acordare a despăgubirilor în condițiile legii speciale.

*I.C.C.J., Secția civilă și de proprietate intelectuală,
decizia nr. 59 din 9 ianuarie 2008*

La 3 martie 2006, reclamantul I.I.V. a solicitat ca în contradictoriu cu Primăria municipiului Ploiești și Primarul municipiului Ploiești să se pronunțe nulitatea dispoziției nr. 738/2006, prin care i s-a respins cererea de restituire în natură a unui imobil din Ploiești și, pe cale de consecință, să i se restituie în natură acest bun care a fost preluat abuziv de către stat.

S-a susținut caracterul nelegal al dispoziției atacate, prin care s-a propus acordarea de măsuri reparatorii în echivalent, constând în despăgubiri potrivit legii speciale, întrucât este posibil să-i fie acordat teren în altă parte decât fostul amplasament, pe care se află în prezent Parcul Dendrologic Mihai Viteazu).

Prin sentința civilă nr. 1593 din 15 decembrie 2006, Trib. Prahova a admis cererea formulată, a anulat dispoziția și în consecință, a constatat dreptul reclamantului de a beneficia de măsurile reparatorii prevăzute de Legea nr. 10/2001, constând în compensare cu teren disponibil la data executării, din domeniul privat sau public al municipiului, iar în caz de imposibilitate de executare, a constatat dreptul acestuia de a beneficia de despăgubiri pentru imobil, urmând ca valoarea finală a despăgubirilor să fie stabilită de Comisia Centrală.

Împotriva sentinței a declarat apel reclamantul, criticând-o pentru nelegalitate, datorită stabilirii unei obligații alternative în sarcina intimaiților, în condițiile în care s-a solicitat acordarea unui alt teren, în natură, pe un alt amplasament. S-a criticat și nerestituirea cheltuielilor de judecată efectuate cu întocmirea raportului de expertiză.

Apelul a fost admis prin decizia civilă nr. 187 din 17 aprilie 2007 a C.A. Ploiești și s-a schimbat în parte sentința, în sensul obligării părților la plata cheltuielilor de judecată către reclamant. Au fost menținute celelalte dispoziții ale sentinței.

În considerentele deciziei s-a reținut, cu referire la primul aspect de nelegalitate, că prima instanță a făcut o corectă aplicare a dispozițiilor art. 26 din Legea nr. 10/2001, față de împrejurarea că imobilul nu mai poate fi restituit în natură.

Pentru ipoteza în care, acordarea de teren în compensare nu ar fi posibilă, s-a prevăzut în mod corect îndreptățirea reclamantului de a obține despăgubiri, conform legii speciale, al căror quantum să fie definitiv de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor.

În privința cheltuielilor de judecată, s-a constatat că acestea au fost dovedite în cauză și că, prin admiterea acțiunii, ele sunt datorate de partea căzută în pretenții, aspect sub care apelul a fost admis și modificată sentința.

Împotriva deciziei a declarat recurs reclamantul, care a susținut caracterul nelegal al acesteia, față de împrejurarea că a fost stabilită obligația alternativă la acordarea măsurilor reparatorii pentru imobilul trecut abuziv în proprietatea statului. O asemenea hotărâre este imposibil de executat, având în vedere că Primăria municipiului Ploiești oferă terenuri în zone extravilane.

Criticile recurentului, neîncadrate în drept, au fost analizate de instanță, în condițiile art. 306 alin. (3) C. proc. civ., cu referire la motivul de modificare prevăzut de art. 304 pct. 9 C. proc. civ.

Recursul este nefondat.

Stabilirea unei obligații alternative în legătură cu măsurile reparatorii prin echivalent convenite reclamantului, nu încalcă dispozițiile legale în materie și are drept scop tocmai evitarea pronunțării unei hotărâri a cărei executare să fie imposibil de realizat.

Astfel, potrivit art. 1 alin. (2) din Legea nr. 10/2001, în cazurile în care restituirea în natură nu este posibilă, se vor stabili măsuri reparatorii prin echivalent, care vor consta în compensare cu alte bunuri sau servicii oferite de către entitatea investită cu soluționarea notificării, cu acordul persoanei îndreptățite, sau despăgubiri acordate în condițiile prevederilor speciale privind regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv.

Aceeași reglementare, pentru situația în care restituirea în natură nu este posibilă, e conținută de dispozițiile art. 26 din Legea nr. 10/2001, care stabilesc, în principal, ca măsură reparatorie, compensarea cu alte bunuri și dacă măsura compensării nu este posibilă sau aceasta nu este acceptată de persoana îndreptățită, acordarea de despăgubiri în condițiile legii speciale.

În speță, raportat la situația juridică a imobilului – imposibil de restituit în natură –, instanțele au stabilit corect, ca primă modalitate de reparație, compensarea cu alte bunuri (teren echivalent disponibil, din patrimoniul unității administrativ-teritoriale).

Cum identificarea unor astfel de bunuri, aprecierea asupra caracterului lor disponibil (inclusiv, posibilitatea dezafectării unor bunuri proprietate publică și trecerea lor în proprietatea privată a statului) sunt în competența entității investite cu soluționarea notificării, în mod corect s-a stabilit, alternativ, acordarea despăgubirilor.

Astfel, pentru ipoteza în care entitatea obligată la restituire nu poate identifica în patrimoniul său bunuri pe care să le ofere în compensare, hotărârea nu va fi lipsită de eficiență juridică, subzistând

obligația de stabilire și acordare a despăgubirilor în condițiile legii speciale.

Față de considerentele expuse, s-a constatat că instanțele au făcut o corectă aplicare a legii și că în acordarea măsurilor reparatorii prin echivalent au avut în vedere ordinea de preferință a acestora rezultată din prevederile legale, iar scopul stabilirii, în mod alternativ a acestora, a fost tocmai acela al evitării impunerii unei obligații imposibil de executat.

În consecință, decizia atacată fiind legală, recursul a fost respins ca nefondat.

6. Cerere de restituirea în natură a unui imobil. Modificări ale Legii nr. 10/2001 intervenite în cursul judecării cauzei

Legea nr. 10/2001 (republicată), art. 21, art. 29

Legea nr. 247/2005

Protocolul nr. 1 adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 1

Constituția României, art. 15, art. 16

La data intrării în vigoare a Legii nr. 10/2001, persoanele îndreptățite aveau speranța legitimă, calificată permanent de Curtea Europeană a Drepturilor Omului ca fiind un „element al dreptului de proprietate”, de a obține restituirea în natură a imobilului, speranță pe care modificarea legislativă intervenită prin Legea nr. 247/2005 în cursul judecării cauzei, le-a luat-o, prin înlăturarea condiției de „*preluare cu titlu valabil*” din fostul art. 27 din lege, Aceasta constituie o ingerință în dreptul de proprietate din perspectiva art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția Europeană.

Astfel că, atât în lumina dispozițiilor Convenției Europene cât și a deciziei nr. 830/2008 a Curții Constituționale, în raport de valabilitatea titlului de preluare a imobilului de către stat, este necesar a se face aplicarea sau nu a dispozițiilor art. 27 din Legea nr. 10/2001, în forma de la data intrării în vigoare a legii și a formulării notificării.

*I.C.C.J., Secția civilă și de proprietate intelectuală,
decizia civilă nr. 5241 din 26 septembrie 2008*

Prin cererea înregistrată pe rolul Trib. Mureș, reclamantii E.J., E.A., E.M.B. și L.A.M. au chemat în judecată SC M. SA și SC R. SA, solicitând obligarea părâtelor la restituirea în natură a unui imobil, situat în Târgu Mureș. Ulterior au completat acțiunea, solicitând introducerea în cauză în calitate de părâtă și a SC T. SRL, anularea contractelor de vânzare-cumpărare autentificate sub nr. 1126/2001 și nr. 4270/2001 privind imobilul în litigiu și obligarea părâților la restituirea în natură a acestuia.

Cererea a fost respinsă prin sentința nr. 321/2002 pronunțată de Trib. Mureș.

Decizia civilă nr. 7/A/2003 pronunțată de Curtea de Apel Târgu-Mureș, prin care s-a respins ca nefondat apelul declarat de reclamantii împotriva sentinței primei instanțe, a fost casată prin decizia nr. 7953/2005 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția civilă, în urma admiterii recursului formulat de reclamantii. Prin decizia de recurs s-a casat și sentința primei instanțe, dispunându-se trimiterea cauzei spre rejudecare aceleiași instanțe.

Procedând la rejudecarea cauzei, Trib. Mureș a pronunțat sentința civilă nr. 841/2007, prin care a respins acțiunea.

Instanța a apreciat că imobilul a fost preluat de stat în temeiul Legii nr. 119/1948 și prin urmare, sunt aplicabile prevederile art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 10/2001, fiind o preluare cu titlu.

S-a mai reținut că nu sunt incidente dispozițiile art. 20 alin. (1) și alin. (2) din același act normativ pentru a restitui imobilul în natură, societățile părâte fiind societăți cu capital privat.

În ceea ce privește acordarea de măsuri reparatorii prin echivalent, nu au calitate părătele chemate în judecată, în condițiile în care art. 27 alin. (2) din Legea nr. 10/2001 prevede că este competentă instituția publică implicată în actul de privatizare.

Apelul declarat de reclamantii împotriva sentinței primei instanțe a fost respins prin decizia nr. 118/A/2008 pronunțată de C.A. Târgu Mureș, cu o motivare care a reținut în esență că:

Părătele SC M. SA – proprietara terenului la data notificării și SC R. SRL – proprietara construcției la aceeași dată, nu erau obligate să soluționeze notificarea în termenul prevăzut de Legea nr. 10/2001, nefiind îndeplinite condițiile prevăzute de art. 21. Notificările trebuiau adresate AVAS, conform art. 29 alin. (2) din Legea nr. 10/2001, fiind incident în cauză și art. 29 alin. (1) din legea republicată.